

България в Еврозоната – възможности и предизвикателства

Доц. д-р Пламен Орешарски
УНСС кат. Финанси

Пътят към Еврозоната - исторически паралели

- Латински валутен съюз (The Latin Monetary Union) 1865
- Цели:
 - Свободен обмен на монети
 - Насърчаване на търговията между страните-участнички
 - Обща монетарна система
- Отклонена българска кандидатура - аргументи :
 - Слабост на икономиката и публичните ни финанси
 - Високи нива на корупция

Пътят към Еврозоната - първа кандидатура

- България проучи членство в ERM-II в началото на 2007 г.
 - Среци с шефа на Еврогрупата Жан Клод Юнкер
 - Подаването на молба е отклонено с аргументи, познати от преди повече от век, въпреки нашите отлични фискални и икономически показатели по това време

Следване на правилата на монетарните съюзи

- В края на XIX век ние приемаме правилата на Латинския монетарен съюз и ги изпълняваме последователно, без формално да сме членове
- В края на XX век ние приехме еврото за резервна валута на новоосновения Валутен борд
 - По същество приехме правилата на Еврозоната, без да сме неин член

Предстоящото членство в Еврозоната

- Присъединяване към Еврозоната и въвеждане на единната европейска валута
 - Неколкократни отлагания по незначителни причини, въпреки устойчивото покритие на Маастрихските критерии
 - Решение за присъединяване когато страната не покрива устойчиво поне два от Маастрихските критерии

За крайните песимисти

- България неформално работи с евро от 1997 година с въвеждането на Валутен борд
 - Понесохме всички негативи от действието на фиксирания валутен курс
 - Да се възползваме от позитивите на приемането на единната валута
 - Евротом и досега е резервна валута на Паричния съвет

За еуфоричните подръжници

- Колективната валута облагодетелства силните и конкурентоспособни икономики, а нашата не е сред тях.
 - Емпирично доказателство са развилите се диспропорции между страните-членки на Еврозоната
- Приемането на Еурото не ни прави автоматично по-богати, то само създава предпоставки за това

За самоцелните и технически критици

- Въвеждането на еврото изисква определен административен капацитет, който все още е налице
- Сравнение - извършената в края на 90-те години деноминация на българския лев - без сътресения въпреки лансираните и тогава мрачни картини

За рационалните наблюдатели

- Отсъствието на активна парична политика може да се компенсира с повишаване на конкурентната способност на икономиката (Теорията за оптималната валутна зона)
- - Необходимост от план за подобряване на условията за бизнес
- Отсъствие дори на дискусии по тази тема

За апокалиптичните предсказатели

- Прогнози за разпадане на Евронзоната, респ. Европейския съюз
 - Препоръки за въздържане от въвеждане на еврото
- Защитна реакция - наличието на резервни планове за действие.

За историческите аналогии

- Поуки от историята - Латинския валутен съюз се разпада в 1927 година
- Причини: политическата нестабилност около войните: колебанията на съотношението на златото и среброто: по-широкото използване на банкнотите.
- Днес: актуалност на златото като инвестиционна алтернатива, политическа нестабилност, войни, дигитални валути

Обобщения

- Отстъпление на европейските икономики в глобален план
- Укрепването на еврото - важна задача пред всички страни-членки
- Настоящата ситуация с еврото не изглежда добра, но без него би се влошила допълнително.

Благодаря за вниманието !